

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 312/2014-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. júna 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť A. S., zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Olosom, Ulica M. R. Štefánika 71, Žilina, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Co 370/2013 zo 17. decembra 2013 a tiež práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 114/2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. apríla 2014 doručená sťažnosť A. S., (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Olosom, M. R. Štefánika 71, Žilina, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Co 370/2013 zo 17. decembra 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) a tiež práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 114/2005 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti a zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka bola účastníčkou konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov vedeného okresným súdom pod sp. zn. 4 C 114/2005 v procesnom postavení odporkyne. Okresný súd rozhodol vo veci samej rozsudkom sp. zn. 4 C 114/2005 z 22. mája 2007, ktorý v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 8 Co 370/2013 zo 17. decembra 2013 nadobudol právoplatnosť 6. februára 2014. Krajský súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v časti finančného vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov tak, že navrhovateľ zaviazal na zaplatenie sumy 174,27 € v prospech odporkyne do troch dní. V časti, ktorou bola účastníkom uložená povinnosť zaplatiť na účet súdu trovy konania, rozsudok okresného súdu zmenil tak, že navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu prvého stupňa súdny poplatok v sume 1 620,20 € a odporkyni sumu 21,66 €. Vo zvyšnej časti krajský súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a rozhodol tiež o náhrade trov odvolacieho i dovolacieho konania.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

„... konanie prebiehalo od roku 2005 až do 06. 02. 2014, t. j. 9 rokov. Predmetná doba konania bola zjavne neprimeraná, nakoľko v konaní bolo iba sporným vyporiadanie spoločného bytu v BSM, t. j. nešlo o skutkovo a právne náročný spor, ale o bežný spor, ktorý sa v praxi všeobecných súdov vyskytuje pravidelne. V súdnom konaní došlo k vydaniu viacerých meritórnych rozhodnutí, ktoré sa však diametrálne odlišovali v otázke posúdenia vyplatenia finančného vyporiadania masy BSM a súvisiacej otázke tzv. prínosu žalobcu. Najprv bol prvotný rozsudok okresného súdu zmenený rozsudkom krajského súdu v môj neprospech, následne však NS SR na základe mnou podaného dovolania zrušil pôvodné odvolacie rozhodnutie krajského súdu s vyslovením právneho názoru, na základe ktorého bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava IV. sp. zn. 4 C 114/2005 zo dňa 22. 05. 2007. Toto, v poradí druhé rozhodnutie o odvolaní, však bolo ďalej zrušené Ústavným súdom SR na základe podanej ústavnej sťažnosti žalobcom, keď Ústavný súd SR svojim nálezom sp. zn. I. ÚS 537/2012 zo dňa 13. 03. 2013 zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Co 49/2011 zo dňa 17. 07. 2012. Ústavný súd však svojim nálezom nezrušil uznesenie NS SR sp. zn. 6 Cdo 202/2010 zo dňa 16. 12. 2010, ktorým NS SR vyhovel môjmu dovolaniu a zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Co 387/2007 zo dňa 09. 03. 2010. Predmetné rozhodnutie dovolacieho súdu 6 Cdo 202/2010 je tak naďalej právoplatné a záväzné. V dovolacom uznesení 6 Cdo 202/2010 NS SR záväzne vyslovil právny názor v súlade s mojou argumentáciou. Vzhľadom na túto skutočnosť a procesnú situáciu je postup Krajského súdu v Bratislave a jeho rozsudok 8 Co 370/2013 bezprecedentným nerešpektovaním názoru dovolacieho súdu, nerešpektovaním právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu, porušením princípu právnej istoty, zásady rovnosti zbraní a rovnosti strán...“

Podľa názoru sťažovateľky „Rozhodnutie krajského súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci v otázke tzv. prínosu žalobcu (navrhovateľa) do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov v spojení s otázkou nerovných podielov pri ich vyporiadaní.“

Sťažovateľka vo vzťahu k postupu všeobecných súdov v posudzovanej právnej veci uviedla, že jej odňali možnosť konať pred súdom. Svoje tvrdenie odôvodnila tým, že jej

okresný súd „svojím postupom neumožnil na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci... Konanie je zaťažené i ďalšou procesnou vadou a to najmä spôsobom vykonania výsluchu svedka O. S. Predmetný svedok (otec žalobcu a môj bývalý svokor) mal svoju výpoveď pripravenú so sebou písomne v pojednávacej miestnosti, čo svedok potvrdil pri svojom výsluchu. Je zrejmé, že svedok mal očividnú snahu pomôcť žalobcovi - svojmu synovi a jeho výpoveď je nielen nehodnoverná a tendenčná, ale ide o dôkaz získaný nezákonným spôsobom a ide o nulitný dôkaz. Krajský súd opomenul, že dôkazná hodnota takéhoto dôkazu je nulová a nemožno na takýto dôkaz v konaní ani prihliadať, tobôž ho hodnotiť.“

Sťažovateľka sa domáha aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 €, čo odôvodňuje takto: „Je šokujúce, že právoplatné rozhodnutia krajského súdu boli v konaní 2 krát zrušené a vo veci bolo v roku 2013 krajským súdom vydané de facto totožné rozhodnutie, ako vydal ešte okresný súd v roku 2007... zdĺhavé vedenie konania je šikanózne a vyvolalo stav právnej neistoty a nulový stav dôvery v nezmeniteľnosť, konečnosť a vecnú správnosť právoplatného rozhodnutia súdu. Je nesporné, že procesný stav a absolútny chaos vyvolaný výlučne krajským súdom mi spôsobil a spôsobuje značnú ujmu a škody, nakoľko som sa spoliehala, že aspoň druhé právoplatné rozhodnutie krajského súdu je konečné, krajský súd však vo veci vydal v poradí tretie meritórne rozhodnutie. Jednotlivé rozhodnutia krajského súdu a ním vyslovené právne názory si vzájomne odporujú a protirečia, a to bez zmeny skutkového základu veci.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálehom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa A. S... na súdnu a inú právnu ochranu zaručené podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo na spravodlivý súdny proces zaručené podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a princíp právnej istoty zaručený podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Co 370/2013 zo dňa 17. 12. 2013 porušené bolo.“

2. Základné právo sťažovateľa A. S... na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava IV. pod sp. zn. 4 C 114/2005 porušené bolo.

3. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Co 370/2013 zo dňa 17. 12. 2013 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Sťažovateľke A. S... sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5.000,- € (slovom päťtisíc eur), ktoré sú Krajský súd v Bratislave a Okresný súd Bratislava IV. sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne sťažovateľke A. S. do tridsať dní od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Krajský súd v Bratislave a Okresný súd Bratislava IV. sú povinní uhradiť spoločne a nerozdielne sťažovateľke A. S... do pätnásť dní od právoplatnosti tohto nálezu trovy konania vo výške 340,89 EUR (slovom tristoštyridsať eur osemdesiatdeväť centov) na účet advokáta JUDr. Martina Olosa...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých

prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 8 Co 370/2013 zo 17. decembra 2013

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka 4. marca 2014 dovolanie, o ktorom do dňa predbežného prerokovania sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolací súd ešte nerozhodol.

Pri posudzovaní tejto časti sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorej uplatnenie nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 467/2013).

V danom prípade sťažovateľka subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd akceptovala tým, že podala vo svojej veci dovolanie (4. marca 2014) ešte predtým, ako podala sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd v tejto súvislosti odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m.

IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach prípadu sťažovateľka podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorila stav, keď by o jej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľov predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010).

V judikatúre ústavného súdu sa aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ustálil právny názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovatelia v prípade podania dovolania podali zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky v tejto časti uplatnením zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.2 K namietanému porušeniu práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Účelom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želaného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až

právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušeniu označeného práva postupom okresného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Navyše, zjavná neopodstatnenosť sťažnosti, prostredníctvom ktorej sťažovateľ namieta porušenie práva na prejednanie svojej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už príslušný súd meritorne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 223/2010).

Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti zistil, že okresný súd v napadnutom konaní meritorne rozhodol rozsudkom sp. zn. 4 C 114/2005 z 22. mája 2007, ktorý v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 8 Co 370/2013 zo 17. decembra 2013 nadobudol právoplatnosť 6. februára 2014. V čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (1. apríla 2014) už teda okresný súd vo veci samej rozhodol a napadnuté konanie bolo právoplatne skočené, preto už nemohol porušovať právo sťažovateľky podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo v súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu zakladá dôvod na jej odmietnutie pre zjavnú neopodstatnenosť.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Pre úplnosť je potrebné uviesť, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu bolo vo veci podané dovolanie (4. mája 2014) a okresný súd vykonával procesné úkony spojené

s predložením veci dovolaciemu súdu na rozhodnutie o dovolaní. V čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu by teda sťažovateľka mohla prípadne namietat' prieťahy v konaní spôsobené postupom okresného súdu, ale len vo vzťahu k dovolaciemu konaniu, čo ale nevyplýva z petitu ani z odôvodnenia jej sťažnosti.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberat' sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. júna 2014